

Asia: VN/23654/2021/

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta.

Esitetyn uuden arkistointilain 8 §:ssä säädettäisiin arvonmäärityksestä. Pykälässä arvonmääritys eli arkistoitavien aineistojen määrittely säädettäisiin viranomaisen vastuulle. Kuten lakiehdotuksen perusteluissa kuvataan, viranomainen on oman aineistonsa osalta paras asiantuntija. Arvonmäärityksen laadukas tekeminen vaatii silti erityisosaamista ja Rikosseuraamuslaitos näkee, että arvonmäärityksen määrittely viranomaisen tehtäväksi tarvitsisi tuekseen myös Kansallisarkiston asiantuntemusta.

Esitetyn uuden arkistointilain 13 §:ssä säädettäisiin valtion viranomaisten asiakirjojen siirtämisestä kansalliseen arkistotietovarantoon. Pykälän 3 momentin mukaan Kansallisarkisto päättäisi viranomaista kuultuaan siirron ajankohdasta. Siirto voitaisiin toteuttaa tiedonhallintalain 21 §:ssä tarkoitetun säilytysajan kuluessa. Viranomainen vastaisi asiakirjojen ja tietoaineistojen siirtokuntoon saattamisesta, siirron toteuttamisesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Tällä hetkellä aineistojen siirto Kansallisarkistolle perustuu sopimukseen viranomaisten välillä.

Ehdotetussa sääntelyssä Kansallisarkisto voisi päättää siirron ajankohdasta jopa ilman viranomaisen omaa suostumusta. Rikosseuraamuslaitos kannattaa lähtökohtaisesti sitä, että aineistosiirrosta olisi jatkossakin mahdollista sopia nykyisen sopimukseen perustuvan mallin mukaisesti. Osalla Rikosseuraamuslaitoksen aineistoista on pitkät, jopa useiden vuosikymmenien, säilytysajat alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa (tiedonhallintalaki 21 §). Aineistojen siirto liian aikaisessa vaiheessa suhteessa rekisterinpitäjän tietopalveluvelvoitteeseen ei ole toivottavaa. Lisäksi viranomaisen resurssien käytön kannalta tarvitaan riittävä aika varautua aineistojen siirtoon.

Lokasaari Heidi
Rikosseuraamuslaitos